

עפ"ת 5907/09 - מקסים פרוחורצ'וק נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 5907-09-23 פרוחורצ'וק נ' מדינת ישראל 13 ממרץ 2024

לפני כבוד השופט איןאס סלאמה
המעורער מקסים פרוחורצ'וק
נגד מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

1. לפניו ערעור על פסק דיןו של בית משפט השלום לערבורה בחיפה, בתתע"א 12298-03-22, מיום 11.7.2023, בגין הורשע המעורער, על פי הودאותו, בעבירות של נהיגה בפסילה ולא רישון נהיגה תקף, והושתו עליו עונשים של שירות לתועלת הציבור, פסילת רישון נהיגה, קנס ופסילה על תנאי של רישון הנהיגה. כמו כן, הופעלה במצטבר פסילה מותנית שהייתה תלולה וועמדת נגד המעורער, וכן חדש מסר מותנה של חודשיים שהוטל על המעורער בתקיך קודם. כל זאת, לצד העמדת המעורער בבדיקה במשך 12 חודשים.

הערעור מופנה כנגד החלטת בית המשפט קמא שלא קיבל טענה מקדמית של הגנה מן הצדקה, שהעלתה המעורער, לפיה, דין כתב האישום להटבל מאחר ולא ניתנה לו לערער זכות הטיעון לפני הגשת כתב האישום. "לחילופין בלבד", הופנה הערעור כנגד חומרת העונש.

2. בהודעת הערעור אשר הוגשה לפני נטען, כי בית המשפט קמא שגה בקבעו שלא עומדת לערער הטענה להגנה מן הצדקה וכי מרומות שלא ניתנה לו הזכות לטעון כנגד כתב האישום, אין לבטו. לפי המעורער, על פי המבחן התלת שלבי שנקבע בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בوروיבץ, פ"ד נ"ט(6) 776 (2005) (להלן: "**ענין בороיבץ**") לעניין ישומה של דוקטרינת ההגנה מן הצדקה, הרי שעל בית המשפט קמא היה לקבוע כי נוכח עצמת הפגם של אי מתן זכות טיעון, המשך ההליך עומד בסתריה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, כך שכן כתב האישום להטbel. לפי המעורער, הכלל המחייב הוא קיום חקירה באזהרה לחשוד וכי רק במקרים חריגים המוסדרים בחוק, אין הרשות חיבת לחזור את החשוד באזהרה. בענייננו, "אין מדובר בעבירות ברירת משפט", בגיןה ניתן שלא לחזור באזהרה "והמשיבה לא הצבעה על מktor חוקי אחר הפטור אותה מחובטה לגבות המעורער, בהיותו חשוד, הודיע באזהרה".

עוד נטען, כי המשיבה פعلاה בניגוד להנחיות שלא עצמה בכל הנוגע לתיקי תלת", שכן הנוול קובע כי עמוד 1

היה על המשיבה לנוהל חקירה על מנת לברר את נסיבות האירוע. "אין מדובר במקרה בו לא התנהלה חקירה כיוון שמדובר בדו"ח תנוועה ותגובה הנאשם נרשמה על גבי הדו"ח, אלא במקרה בו קיים מקור חובה פוזיטיבי המחייב ניהול חקירה, ולא מסתפק ברישום דו"ח על ידי שוטר תוך ציון תגובה הנאשם".

המערער סבור, כי מן הדין לקבוע שהמשג' החליך בעניינו עמד בסתרה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית וכי הפגיעה הקשה בזכותו הבסיסית לטעון טענותיו, מחייבת ביטול כתוב האישום.

3. לעניין הערעור החלופי על חומרת העונש, טען המערער כי הינו צערן בן 21, נטול כל עבר פלילי אשר התגיים לצה"ל ומשרת בחיל התקשוב לשבעיות רצונם המלאה של מפקדיו. המערער התכוון לממן את ראשית דרכו בחימם האזרחיים ולהתפרנס באופן ראשוני מעובודה כנוגה, כפי שעשה עד כה. בהדרן מערכת תמייה משפחתייה כלשהי, נבצר ממנו להתקיים ללא עבודה שתכenis לו סוכם המאפשר את קיומו. בית המשפט קמא, כך טוען, שגה בכך שלא נתן משקל רב לרקע המקצוע של המערער כנוגה ולפגיעה הקשה הצפואה להיגרם לו.

4. בדין לפני, חזר הסגנור המלמד על נימוקיו הערעור, תוך שהדגיש כי כלל ידוע הוא שאין לפגוע באדם, ולא משנה מהי הפגיעה, מבלי שקדם לכך קיבלה הרשות את התייחסותה המפורשת לפגיעה העתידית. התוצאה של מחדל כאמור, היא ביטול כתבי האישום. לפי הסגנור, "זה לא פגם שנייתן לרפא אותו".

לפי החלטת בית המשפט קמא, לרשות יש שיקול דעת ושזה אף לטובה הנאשם אם לא גבו את הודעתו, שכן הגרסה שישמעו בבית המשפט לא תהיה גרסה כבושה. קביעה זו בטעות יסודה, מה עוד שבעניינו קיימת הוראה ספציפית המקבלת את ביטוייה בהנחיה של היחידה החוקרת. ברגע של אדם יש שתי פסילות ומעלה בעשר השנים האחרונות, יש לגבות ממנו הودעה באזהרה והדבר אינו נתן לשיקול דעת של היחידה החוקרת.

5. ב"כ המשיבה התנגד לערעור וטען, כי "אין כל נפקא מינה ביחס לטענת המערער בדבר ביצוע החקירה, שכן כתוצאה [מאי] חקירת המערער טרם כתוב האישום כלל לא נפגעה יכולתו של המערער להתגונן, משום שבמקרה שלנו לא רק שהמערער לא פירט מה איתה טענת הגנה, שיכל היה המערער לשמוע ולהוכיח חפותו ולא פירט גם מדובר העדר חקירה שככל לא נשמעה, פגע ביכולתו להתגונן בבית המשפט. ההפק הנכון. המערער בחר להודות בעובדות כתוב האישום, אין טענה לכשל ביצוג. המערער עד היום לא ביקש לחזור בו מהודעתו. המשמעות שלא הייתה כל טענה שהמערער יכול היה לטען אילו היה נחקר, וגם אם הייתה עולה טענה צזו של חזרה מהודאה הרו שנדרש היה נימוקים מיוחדים".

לפי המשיבה, לתביעה קיימת סמכות להגיש כתוב אישום גם ללא חקירה, וגם אם היה מקום לחזור את המערער, אין במחדל כאמור כדי להביא לביטול כתוב האישום באופן אוטומטי.

אשר לעונש, טוען כי לא מדובר בסטייה קיצונית הצדקה התרבותית ערכאת הערעור, במיוחד

כשמדובר למי שנהג בפסילה 15 ימים בלבד לאחר שנפסל לתקופה של 9 חודשים ביודעין וכאשר מסר מותנה מרוחף מעל ראשו.

דין והכרעה

6. לאחר שנתי דעתו לטיעוני הצדדים ולפטיקה אליה הפנו, ולאחר שעניינותי בתיק אשר התנהל לפני בית המשפט קמא ובהודעת הערעור על צרופותיה, שוכנעתי כי **דין הערעור להידחות, על שני חלקיו**.

7. אקדמי ואומר, כי ככל ראיי ונכון שהרשota החוקרת תברר עם החשוד את גרטתו טרם הגשת כתב אישום נגדו. ואולם, בענייניTeVורה (ראוי להלן) נקבעו הוראות וסדרי דין מיוחדים שיש בהם כדי להשליך על הסוגיה העומדת לדין בערעור זה. מכל מקום, גם אם יקבע כי הייתה הפרה של חובה המוטלת על הרשות לחקר חשוד, אין משמעות הדבר כי הפרה כאמור מביאה באופן אוטומטי, במסגרת דוקטורינית ההגנה מן הצדק, לסנקציה של ביטול כתב האישום.

8. בענייננו, אני סבור כי היחידה החוקרת חריגה מחייבת מוטלת עליה על פי דין לחקר את המערער תחת זהירה טרם הגשת כתב האישום נגדו. אולם, בנסיבות הפרטניות של ענייננו, וגם אם היה נקבע כי הייתה חריגה וכי היחידה החוקרת הפרה את המוטל עליה, אין בעוצמתה של הפרה כאמור כדי להביא לביטול כתב האישום, ובצדק דחה בית המשפט קמא את טענתו המקדמית של המערער.

9. לית ממן דפליג, כי עבירותTeVורה הן עבירות פליליות החוסות תחת הוראת הדין הפלילי וכל עוד לא נקבעו הסדרים ייחודיים לעבירות אלה, חלים לגבין סדרי הדין הרגילים לעניין חקירה, שפיטה והעמדת לדין. אולם, בכל הנוגע לעבירות מסוימת ענייננו המיוחסת למערער, סדרי הדין שונים. להלן אסביר.

10. סעיף 239 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד" פ'**) קובע, כי "בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה ... רשאי שופטם לקבוע בתקנות סדרי אישום והמצאת מסמכים, אף בסטייה מהוראות חוק זה" (ההדגשה לא במקור).

סעיף 239א(א) לחס"פ קובע, כי בעבירותTeVורה לפי פקודת התעבורה והתקנות על פיה, שלא גרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם או נזקן רכוש (וכך הן העבירות המיוחסות למערער), לא ניתן להגיש עליה כתב אישום ולא תומצא בעניינה הזמנה למשפט, אם חלפה שנה מיום ביצועה, אלא אם כן בתוך אותה תקופה "זמן החשוד ביצוע העבירה לחקירה, או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה" (ההדגשה אינה במקור). זמן החשוד לחקירה הינו אפוא אופציונילי, שכן החוק מאפשר לשלווח לו "הודעה על ביצוע העבירה".

11. בהמשך כאמור, תקנה 38 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 (להלן: "**התקנות**") קובעת, כי

בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות על פיה, "רשי שוטר **למסור לאדם** הזמנה למשפט אם **היא לו יסוד סביר** להניח כי הוא עבר עבירה כאמור" (ההדגשות אינן במקור).

ודוק, מסירת הזמנה למשפט כאמור **אינה מותנית בחקירה החשוד**.

12. .... ואם לא די בכך, תקנה 44 לתקנות קובעת, כי בעבירה כאמור, "מותר לקיים את המשפט סמוך לאחר המצאת הזמנה למשפט, בלבד **שתינתן שהות מספקת לנאשם להגיע לבית המשפט...**" (ההדגשה לא במקור).

גם כאן, הבאתו של הנהג החשוד לבית המשפט וקיים המשפט לפי לוחות הזמינים המוניים בתקנות, אינם מותנים בחקירהתו טרם הגשת כתב האישום.

13. הנה כי כן, על פי הדין הספציפי הנוגע לעבירות תעבורה כמפורט לעיל, אין מוקנית לחשוד או לנאשם הזכות להחקיר בטרם יוגש נגדו כתב אישום על ידי המשימה. בכךון דא, ניתן בהחלט להסתפק בתגובהו כפי שזו נרשמה בגין הזמנה לדין, כמקובל.

בהעדך חובה בחוק, אין לומר כי היחידה החקורת הפרה את המוטל עליה משלא זימה את המערער לחקירה.

14. עינתי בהנחיית מדור תעבורה אליו הפנה המערער, ולא מצאתי כי יש בה בהכרח כדי לחיבח חקירה באזהרה או כדי להביא לקביעה כי הייתה הפרה של הוראותיה. על פי הנהול, מי שנטאפס נוהג בפשילה ומדובר בפשילה שהוטלה על ידי בית משפט, **тирשם לו הזמנה לדין בשיפוט מהיר** (קרי- לא כל הליך של זימון לחקירה), ככל "ומדבר בפשילה אחת בלבד בטוויח של 10 השנים האחרונות". פתיחת תיק פ"ל וזימון הנהג ל"חקירה+מעצר" כפי שמצוין בעמודה השנייה של הנהול, נדרשים כאשר בעבו של הנהג "ישן מספר פסילות" שהוטלו על ידי בית משפט בטוויח של עשר שנים, שאז פתיחת תיק פ"ל נדרשת "לצרכי חקירה ובירור נסיבות הפשילות ותוקפן ובמקרים חריגים הנהג יעצר".

אמנם, לחובתו של המערער שתי פסילות בעברו, אך עיון ברישום התעבוריתי מגלה, כי הפשילה המקדמת הינה לפחות 59 ימים "נטו" ונקבעה החל מתאריך 22.7.2021, כך שבמועד ביצוע העבירה מושא התקיק דן (25.3.2022), רצוי פשילה זו הסתיים (ככל ובוצעה הפקודה כדין). אי לכך, אין זה מן הנמנע כי לא נדרשה פתיחת תיק פ"ל לצרכי בירור נסיבות הפשילה ותוקפנה, ובנסיבות אלה, אין באי זימון המערער לחקירה כדי לkapח את זכויותיו.

15. מכל מקום, גם אם יש לראות באמור משום הפרה של אותה הנחה, בנסיבות כפי שתוארו, אני סבור כי הפרת ההנחה גוררת אחריה בטלות הפעולות שנעשו בעקבותיה, הכוונה להגשת כתב האישום נגד

המערער, שכן בנסיבות אלה יש לקבוע כי הפגם שמתבטא באוותה הפרה, אינו בבחינת פגם עצמאי שיש בו כדי להביא למסקנה כי הורתת כתב האישום נגד המערער על כנו, יש בה משום פגיעה חריפה, ממשית וחמורה בעקרונות של צדק והגינות משפטית.

16. על פי דוקטרינת ההגנה מן הצדק וכדי להכריע בשאלת תחולת סעיף 149(10) לחסד"פ, נזקקים אנו ל מבחן התלת-שלבי שנקבע בעניין בורוביץ, כאשר ההחלטה "אמורה לשיקף איזון נאות בין מכלול העריכים, העקרונות והאינטרסים השונים הקיימים בקיומו של ההליך הפלילי". על פי אותן מבחן, ולאחר איתור הפגם, יש לעמוד על עצמותו ולבוחן האם מדובר בפגם כה חמור שתוצאתו בהכרח היא הקביעה שהmarsh ניהול ההליך נגד הנאשם, עומדת בסתריה מהותית לעקרונות של צדק והגינות המשפטית. "בשלב זה נדרש בית-המשפט לאזן בין האינטרסים השונים, שהעיקריים שבהם פורטו לעיל, תוך שהוא נתן דעתו על נסיבותיו ה konkretiyot של ההליך שבפניו. בתוך כך עשוי בית-המשפט ליחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם; לעוצמת הראיות (הלכאויות או המוכחות) המבוססות את אשמו; לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה; למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להגן; לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה; למידת החשש הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם וכן לשאלת אם הרשות פעלה בזדון או בתום-לב" (ענין בורוביץ, עמ' 807-808).

רק מ时候ג עי בית המשפט למסקנה כי מדובר בפגם חמור, שאין בנמצא אמצעים מתחומים יותר (מאשר ביטול כתב האישום) שיש בהם לרפא את תוכאות הפגם, רק אז יורה על ביטול ההליך. תוכאה זו שומרה למקרים חריגים שענינו, בנסיבות שפורטו, אינה נמנה עליהם.

17. אין סבור כי זימנו של המערער לחקירה, טרם הגשת כתב האישום (כאשר באותו מעמד **נמסר לידיו דו"ח תנואה** עם הזמןה לדין, בו **נרשמת גם תגובתו** למiosis לו), פגע ביכולתו להגן או היה בו כדי לעורר ספק באשמו (להזכיר בסופו של יום המערער אף הודה במiosis לו). אין לומר כי ההליך כנגדו לא היה הוגן או כי התנהלותה של יחידה החקורת הייתה "התנהלות נפסדת" (כלשונו של פסק הדין בעניין בורוביץ). האיזון הנכון בין מכלול האינטרסים המתנגדים, חייב את המשך ניהול של ההליך כנגד המערער. ודוק, עסקיים בעבירה של נהיגה בפשילה, כאשר חלפו אר ורף 15 ימים מאז נפסל המערער בנסיבותיו. מדובר בעבירה חמורה שחייבת מצוי הדין עם מבצעיה, תוך שמירה על בטיחון הציבור ועל הרחקתם של נהגים ככל מהכבדים. אי לך, גם אם הייתה הפרה של ההנחה כפי שתואר, אין לומר כי קיומו של ההליך בענינו מהוות פגיעה חריפה בתחום הצדק והגינות המשפטית.

18. נתתי דעתך לפסיקה הענפה אליה הפנה המערער, ולא מצאתי קיומו של תקדים מחייב שיש בו כדי להთווות תוכאה של ביטול כתב אישום בהדרן חקירה באזהרה של הנאשם בעבירות תעבורה, אשר תגובתו נרשמת בדו"ח, דוגמת המערער בענינו. על אחת כמה וכמה כשמדבר בנסיבות כפי שתוארו.

.19 אשר לערעור החלופי, הלכה רבת שנים היא, כי אין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתעורר בעונש אשר הושת על ידי הערכאה הדינונית. זאת, להוציא מקרים בהם נפלת טעות מהותית בגין הדיון, או כלAIMATH שהעונש אשר הוטל על ידי הערכאה הדינונית חורג באופן קיצוני ממידניות הענישה הנוגעת במקרים דומים (ראו למשל ע"פ 21/2021 מדינת ישראל נ' פקיה, פסקה 11 (19.12.2021), וכן ע"פ 8483 ועדייה נ' מדינת ישראל, פסקה 82 (25.10.2018)).

.20 בעניינו, בית המשפט קמא בגין דין מנומך איין בין השיקולים השונים היפים למקורה דין, תוך שהתחשב במפורש ב"גילו הצער" וב"נסיבות האישיות" של המערער, בהודאה ולקיחת האחוריות, בהסתדרת המחדל על ידו ובתקיר החיווי של שירות המבחן. בהתחשב בכל האמור, החליט בית המשפט קמא להאריך את המאסר המותנה אשר היה תלוי ועומד כנגד המערער, תוך העמדתו ב מבחן והטלת צו שירות לרווחת הציבור, וכאשר הפסילה שהוטלה עליו בגין הרשעתו בתיק זה, הוועמدة על 10 חודשים בלבד בלבד, תוך הפעלה מצטברת של פסילה מותנית בת 4 חודשים. אין לומר כי בכך החמיר בית המשפט קמא עם המערער יתר על המידה, אלא להפך.

.21 גזר הדיון שהטיל בית המשפט קמא, בשים לב לעבירות בהן הורשע המערער ולבו התעבורתי, מקל עם המערער, וב Rei אמרו, כי בית המשפט קמא התחשב בנסיבות האישיות ובמכלול השיקולים לקולא. וודאי שאין לומר, כי מדובר בעונש אשר חורג באופן קיצוני מנורמת הענישה המקובלת. אין גם לומר כי בגין דין נפלת טעות כלשהי שמצויה הטעבות ערכאות הערעור. למסקנה זו הגיעו גם לאחר שהבאתי בחשבון את נסיבותו האישיות ואת שיקולי פרנסתו של המערער.

סוף דבר

.22 **בנסיבות אלה, דין הערעור להידחות, על שני חלקיו.**

מציאות בית המשפט תשלח עותק פסק דין לצדים מקובל.

ניתן היום, ג' אדר ב' תשפ"ד, 13 מרץ 2024, בהעדר הצדדים,
באישורם.